

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О.,  
ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**Н А П О М Е Н Е**

**уз**

**Финансијске извештаје  
31. децембар 2008. године**

**БИЛАНС УСПЕХА**  
**У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године**  
**(У хиљадама динара)**

	<b>Напомена</b>	<b>31. децембар 2008.</b>	<b>31. децембар 2007.</b>
<b>ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ</b>			
Приходи од продаје	4	2.093.271	2.108.936
Приходи од активирања учинака	5	17.955	14.501
Повећање вредности залиха учинака		85.807	
Смањење вредности залиха учинака		(1.850)	(21.966)
Остали пословни приходи	6	<u>58.359</u>	<u>57.941</u>
		<u>2.253.542</u>	<u>2.159.412</u>
<b>ПОСЛОВНИ РАСХОДИ</b>			
Набавна вредност продате робе	7	(12.585)	(16.060)
Трошкови материјала	8	(1.158.033)	(1.070.047)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	9	(413.835)	(359.792)
Трошкови амортизације и резервисања		(12.239)	(3.300)
Остали пословни расходи	10	<u>(371.161)</u>	<u>(390.238)</u>
		<u>1.967.853</u>	<u>1.839.437</u>
<b>ПОСЛОВНИ ДОБИТАК/ (ГУБИТАК)</b>		<u>285.689</u>	<u>319.975</u>
Финансијски приходи	11	126.746	30.620
Финансијски расходи	12	(181.047)	(67.420)
Остали приходи	13	5.836	7.264
Остали расходи	14	<u>(30.896)</u>	<u>(29.979)</u>
		<u>(79.361)</u>	<u>(59.515)</u>
<b>ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>		<u>206.328</u>	<u>260.460</u>
<b>ПОРЕЗ НА ДОБИТАК:</b>			
- порески расход периода	15		( 8.570)
- одложени порески приходи периода		<u>( 612)</u>	<u>( 335)</u>
<b>НЕТО ДОБИТАК</b>		<u><u>205.716</u></u>	<u><u>251.555</u></u>

Напомене на наредним странама  
чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране руководства предузећа “Металац Посуђе” д.о.о., Горњи Милановац и предати Центру за бонитет Народне банке Србије на дан 25. фебруара 2008. године.

Потписано у име предузећа “Металац Посуђе” д.о.о., Горњи Милановац:

Александар Марковић  
Директор

Росанда Петровић  
Руководилац рачуноводства

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**БИЛАНС СТАЊА**

На дан 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	<u>Напомена</u>	<u>31. децембар 2008.</u>	<u>31. децембар 2007.</u>
<b>АКТИВА</b>			
<b>Стална имовина</b>			
Нематеријална улагања	16	490	222
Некретнине, постројења и опрема	16	93.301	35.576
		<u>93.791</u>	<u>35.798</u>
<b>Обртна имовина</b>			
Залихе	17	727.947	530.567
Потраживања	18	964.663	949.283
Потраживања за више плаћен порез на добитак		26.630	6.350
Готовински еквиваленти и готовина	19	99.487	74.157
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	20	9.592	20.618
		<u>1.828.319</u>	<u>1.580.975</u>
<b>Укупна актива</b>		<u><u>1.922.110</u></u>	<u><u>1.616.773</u></u>
Ванбилансна актива		<u>116</u>	<u>6.250</u>
<b>ПАСИВА</b>			
<b>Капитал</b>			
Остали капитал		225.194	225.194
Нераспоређени добитак		273.485	272.449
		<u>498.679</u>	<u>497.643</u>
<b>Дугорочна резервисања и обавезе</b>			
Дугорочна резервисања	21	40.864	41.289
		<u>40.864</u>	<u>41.289</u>
<b>Краткорочне обавезе</b>			
Краткорочне финансијске обавезе	22	838.839	663.120
Обавезе из пословања	23	459.223	365.738
Остале краткорочне обавезе и пасивна временска разграничења	24	75.762	46.974
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	24	7.649	1.527
Одложене пореске обавезе	15	1.094	482
		<u>1.382.567</u>	<u>1.077.841</u>
<b>Укупна пасива</b>		<u><u>1.922.110</u></u>	<u><u>1.616.773</u></u>
Ванбилансна пасива		<u>116</u>	<u>116</u>

Напомене на наредним странама  
чине саставни део ових финансијских извештаја.

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ**  
**У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године**  
**(У хиљадама динара)**

	<u>Основни капитал</u>	<u>Нераспоређени добитак</u>	<u>Укупно</u>
Стање 1. јануара 2007. године	225.194	136.835	362.029
Корекција грешке из ранијих година	-	(42.776)	(42.776)
Стање 1. јануара 2007. године (кориговано)	225.194	94.059	319.253
Учешће у добитку	-	(73.165)	(73.165)
Нето добитак текуће године	-	251.555	251.555
Стање 31. децембар 2007. године	<u>225.194</u>	<u>272.449</u>	<u>497.643</u>
Стање 1. јануара 2008. године	225.194	272.449	497.643
Бонуси руководству и запосленима		(94.680)	(94.680)
Плаћене дивиденде		(110.000)	(110.000)
Нето добитак текуће године		205.716	205.716
Стање 31. децембра 2008. године	<u>225.194</u>	<u>273.485</u>	<u>498.679</u>

Напомене на наредним странама  
чине саставни део ових финансијских извештаја.

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ**

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
<b>Токови готовине из пословних активности</b>		
Продаја и примљени аванси	2.537.207	2.366.599
Остали приливи из редовног пословања	-	92.569
Исплате добављачима и дати аванси	(1.985.443)	(1.992.882)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(415.675)	(357.488)
Плаћене камате	(45.923)	(158.489)
Порез на добитак	(20.279)	(14.590)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(12.835)	(13.715)
<b><i>Нето прилив(одлив) готовине из пословних активности</i></b>	<u>57.052</u>	<u>(77.996)</u>
<b>Токови готовине из активности инвестирања</b>		
Продаја акција и удела (нето прилив)		
Продаја некретнина, постројења и опреме		
Примљене камате	315	
Примљене дивиденде		
Куповина акција и удела (нето одлив)		
Куповина нематеријалних улагања, некретнина и опреме	(60.901)	(24.860)
Остали финансијски пласмани (нето одливи)		
<b><i>Нето одлив готовине из активности инвестирања</i></b>	<u>(60.586)</u>	<u>(24.860)</u>
<b>Токови готовине из активности финансирања</b>		
Дугорочни и краткорочни кредити (нето прилив)	175.720	142.135
Одливи за дивиденде и учешћа у добитку	(161.342)	(52.334)
<b><i>Нето прилив готовине из активности финансирања</i></b>	<u>14.378</u>	<u>89.801</u>
<b>Нето прилив/(одлив) готовине</b>	10.844	(13.055)
<b>Готовина на почетку обрачуноског периода</b>	74.157	85.218
<b>Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине, нето</b>	<u>14.486</u>	<u>1.994</u>
<b>Готовина на крају обрачуноског периода</b>	<u><u>99.487</u></u>	<u><u>74.157</u></u>

Напомене на наредним странама  
чине саставни део ових финансијских извештаја.

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ**

“Металац Посуђе” д.о.о., Горњи Милановац (у даљем тексту “Предузеће”) је, као привредно друштво које послује у форми једночланог друштва са ограниченом одговорношћу, основано дана 28. октобра 2005. године и као такво регистровано у Регистру привредних субјеката 14. децембра 2005. године. Предузеће је основано одлуком Управног одбора компаније “Металац” а.д., Горњи Милановац, са циљем стицања добити обављањем делатности производње свих врста посуђа, коју је друштво преузело од свог оснивача и почело да обавља 01. јануара 2006. године.

Предузеће се у оквиру регистроване претежне делатности-производња осталих стандардних металних производа, бави производњом свих врста посуђа-емајлираног, тефлонизираниог, алуминијумског и инох посуђа, као и пружањем услуга емајлирања, тефлонизирања, обраде лима и других услуга које произилазе или су везане за његов производни програм и асортиман.

Седиште Предузећа је у Горњем Милановцу, улица Кнеза Александра бр.212. Матични број Предузећа је 20108517. Порески идентификациони број Предузећа (ПИБ) је 104182281.

На дан 31.12.2008. године Предузеће је имало 820 запослених радника (2007: 808 радника).

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД**

**2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја**

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (“Службени гласник” РС бр. 46 од 2. јуна 2006. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународни рачуноводствени стандарди (“МРС”), односно Међународни стандарди финансијског извештавања (“МСФИ”), као и тумачења која су саставни део стандарда.

Решењем Министра финансија Републике Србије (број 011-00-738-2003-01, од 30. децембра 2003. године) утврђени су и објављени Оквир и МРС који су били у примени на дан 31. децембра 2002. године и на коме се заснивају и претходни и Закон о рачуноводству и ревизији из 2006. године.

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**

**2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)**

Промене у МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде („Одбор“) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања („Комитет“), након напред наведеног датума, су званично усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије („Министарство“), о објављивању Међународних стандарда финансијског извештавања (бр 401-00-11/2008-16) и објављени у Гласнику РС бр. 16 од 12. фебруара 2008. године.

Правилником о изменама и допунама Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 9/09, и који је ступио на снагу 7. фебруара 2009. године омогућено је елиминисање негативног утицаја нереализованих курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле на годишње финансијске извештаје за 2008. годину. Изменама је дефинисано да се ефекти курсних разлика временски разграниче на активна и пасивна временска разграничења. Наведене измене нису обавезујуће те је стога руководство предузећа донело одлуку да исте и непримењује.

Поред тога, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник“ РС бр. 114 од 22. децембра 2006. године, измена „Службени гласник“ 119 од 26. децембра 2008. године), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 „Приказивање финансијских извештаја“, а уз то у појединим деловима, одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом.

Предузеће је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напмени 3, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Србије.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

**2.2. Коришћење процењивања**

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Ипак, стварни резултати могу одступати од ових процена.

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА**

**3.1. Приходи и расходи**

Приходи од продаје признају се када се ризик и корист повезана са правом власништва преноси на купца, а то подразумева датум испоруке производа купцу.

Приходи се исказују по правичној вредности средстава која су примљена или ће бити примљена, у нето износу након умањења за дате попусте и порез на додату вредност.

Приходи и расходи од камата се књиже у корист, односно на терет обрачунског периода на који се односе.

Са датумом на који се књиже приходи такође се књиже и одговарајући расходи (принцип узрочности прихода и расхода).

Трошкови одржавања и оправки основних средстава се покривају из прихода обрачунског периода у коме настану.

**3.2. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања**

Пословне промене настале у страним средствима плаћања прерачунате су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у страним средствима плаћања на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Позитивне и негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у страним средствима плаћања и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у страним средствима плаћања књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

**3.3. Бенефиције за запослене**

***а) Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених***

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа порезе и доприносе пореским органима и државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују порезе и доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним законским прописима. Предузеће је, такође обавезно да од бруто зараде запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати фондовима. Порези и доприноси на терет послодавца и порези и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

***б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда***

Предузеће је, у складу са одредбама Закона о раду, у обавези да запосленом приликом одласка у пензију исплати отпремнину, у висини три просечне зараде у Републици Србији, утврђене према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику.



**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.3. Бенефиције за запослене (наставак)**

*Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда (наставак)*

Запосленима за чијим је радом престала потреба, а којима није обезбеђено ни једно од права утврђених законом, послодавац ће исплатити отпремнину у висини збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у првих 10 година проведених у радном односу и четвртине зараде запосленог за сваку наредну навршену годину рада у радном односу преко 10 година проведених у радном односу.

Зарадом у смислу претходног става сматра се просечна зарада запосленог исплаћена за последња 3 месеца која претходе у месецу у којем се исплаћује отпремнина.

Такође, на основу Колективног уговора, Предузеће је у обавези да исплати и јубиларне награде запосленима у зависности од дужине непрекидног рада у предузећу и то у висини од једне просечне зараде остварене у предузећу у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује јубиларна награда за 20 година непрекидног рада у предузећу, а две овакве зараде за 30 година.

**3.4. Резервисања**

Резервисања се признају и врше када Предузеће има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вероватно да ће одлив ресурса који стварају економске користи бити потребан када се измири обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се формирају у износу који, по најбољој процени руководства на датум биланса стања, одговара издацима који ће настати да се такве обавезе измире.

**3.5. Порези и доприноси**

**3.5.1. Порез на добитак**

**Текући порез на добитак**

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит предузећа важећим у Републици Србији.

Порез на добитак у висини од 10% (2005. година: 10%) се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добит приказану у званичном билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добити из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.5. Порези и доприноси (наставак)**

**3.5.1. Порез на добитак (наставак)**

**Одложени порез на добитак**

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике проишле из разлике између пореске основице средстава и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добит. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пренетог губитка и пореских кредита на порески биланс, који се могу преносити, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се одложена пореска средства могу искористити.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

**3.5.2. Порези и доприноси који не зависе од резултата**

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину и друге порезе и доприноси који се плаћају према разним републичким и општинским прописима.

**3.6. Некретнине, постројења и опрема**

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средстава, врши се по набавној вредности.

Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средстава у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Накнадни издаци за некретнине, постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средства изнад његовог првобитно процењеног стандардног учинка. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Некретнине, постројења и опрема након почетног признавања исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитка због обезвређења.

Губици по основу обезвређења средстава исказују се на терет биланса успеха у периоду у коме су настали уколико је књиговодствена вредност некретнина, постројења и опреме нижа од њихове надокнадиве вредности.

Добици или губици који проистекну из расходања или отуђења признају се као приход или расход у билансу успеха.

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2008. године

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.6. Некретнине, постројења и опрема (наставак)**

**3.6.1. Амортизација**

Амортизација некретнина, постројења и опреме обрачунава се пропорционалним методом, током процењеног века корисне употребе. Корисни век употребе и стопе амортизације за главне групе средстава су следеће:

	<u>Корисни век у годинама</u>	<u>Стопа амортизације</u>
Грађевински објекти		
- Стамбене зграде, управне зграде	50	2,0%
- Фабричке хале	40	2,5%
- Остали грађевински објекти	10	10,0%
Опрема		
- Производна и преносна опрема и постројења	10	10,0%
- Транспортна средства	8	12,5%
- Канцеларијски намештај и пословни инвентар у трговини	7	14,3%
- Погонски и пословни инвентар, алати, уређаји, телекомуникациона опрема	5	20,00%
- канцеларијска и рачунарска опрема	4	25,00%
- остала непоменута средства	6	16,7%

**3.7. Нематеријална улагања**

Нематеријална улагања односе се на купљени software и исказују по набавној вредности умањеној за амортизацију. Нематеријална улагања се отписују пропорционалним методом на период од пет година.

**3.8. Краткорочна потраживања и пласмани**

Потраживања од купаца и краткорочни финансијски пласмани исказују се по номиналној вредности, умањеној за исправке вредности извршене на основу процене њихове наплативости од стране руководства.

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2008. године

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.9. Правична (фер) вредност**

Међународни рачуноводствени стандард 32 “Финансијски инструменти: Обелодањивање и приказивање“ предвиђа обелодањивање правичне (фер) вредности финансијских средстава и финансијских обавеза у напоменама уз финансијске извештаје. За наведене потребе, правична (фер) вредност је дефинисана као износ за који се неко средство може разменити, или обавеза измирити, у трансакцији између добро обавештених и вољних страна, међусобно суочених. Обавеза Предузећа је да обелодани све информације у вези са поштеном (фер) вредношћу средстава, потраживања и обавеза за које постоје расположиве тржишне информације и за које се идентификује материјално значајна разлика између књиговодствених вредности и поштене (фер) вредности.

У Републици Србији не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност код куповине и продаје финансијских средстава и обавеза, као и осталих финансијских инструмената, и званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну (фер) вредност није могуће поуздано утврдити у условима непостојања активног тржишта, како то захтевају МРС и МСФИ. По мишљењу руководства, износи обелодањени у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања. За износ идентификованих процењених ризика да књиговодствена вредност неће бити реализована, врши се исправка вредности на основу одлуке руководства Предузећа.

**4. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<b>Повезана правна лица</b>		
Приход од продаје производа	292.463	332.472
Приход од услуга	9.756	10.552
Приход од продаје роба	9.393	10.552
Приход од продаје у консигнацији	111.242	117.593
	<u>422.854</u>	<u>471.169</u>
<b>Домаће тржиште</b>		
Приход од продаје производа	357.866	380.878
Приход од продаје услуга		
Приход од продаје роба	1.854	1.641
Приход од продаје у консигнацији	301	
	<u>360.021</u>	<u>382.519</u>
Укупно домаће тржиште	<u>782.875</u>	<u>853.688</u>
<b>Инострано тржиште</b>		
Повезана правна лица	570.043	79.326
Остала правна лица	740.353	1.175.922
	<u>1.310.396</u>	<u>1.255.248</u>
Повећање вредности залиха учинака	85.807	
Смањење вредности залиха учинака	(1.850)	(21.966)
	<u>2.177.228</u>	<u>2.086.970</u>

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**5. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА**

	У хиљадама динара	
	<b>31. децембар 2008.</b>	<b>31. децембар 2007.</b>
Приходи од активирања учинака	<u>17.955</u>	<u>14.501</u>

**6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ**

	У хиљадама динара	
	<b>31.12.2008.</b>	<b>31.12.2007.</b>
<b>Остали пословни приходи</b>		
Повезана правна лица	889	148
Остала правна лица	<u>57.470</u>	<u>57.793</u>
	<u>58.359</u>	<u>57.941</u>

**7. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ**

	У хиљадама динара	
	<b>31. децембар 2008.</b>	<b>31. децембар 2007.</b>
Набавна вредност продате робе	1.902	-
Набавна вредност продате робе у транзиту	742	712
<b>Повезана правна лица</b>		
Набавна вредност продате робе	<u>9.941</u>	<u>15.348</u>
	<u>12.585</u>	<u>16.060</u>

**8. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА**

	У хиљадама динара	
	<b>31. децембар 2008.</b>	<b>31. децембар 2007.</b>
Трошкови основног материјала	980.988	918.552
Трошкови осталог материјала	97.284	87.615
Трошкови горива и енергије	<u>79.761</u>	<u>63.880</u>
	<u>1.158.033</u>	<u>1.070.047</u>

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**9. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Бруто зараде и накнаде запосленима	328.685	285.958
Доприноси на терет послодавца	58.835	51.186
Накнада трошкова запосленима на службеним путовањима	3.380	2.312
Стипендије	2.486	2.169
Остало	20.450	18.167
	<u>413.836</u>	<u>359.792</u>

**10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Индиректни порези и доприноси	9.929	7.025
Трошкови одржавања	13.193	14.293
Трошкови рекламе	7.959	15.068
Трошкови воде	6.128	6.494
Транспортне услуге	65.211	71.965
Трошкови професионалних услуга	2.037	1.498
Премије осигурања	6.362	4.872
Провизија извозника	16.248	14.982
Трошкови репрезентације	3.165	2.023
Трошкови сајмова	2.569	4.703
Чланарине	1.737	1.502
Банкарске провизије	2.127	2.125
Закупнине	91.439	93.443
Остали пословни расходи	25.263	41.981
Трошкови услуга холдинга	117.794	108.264
	<u>371.161</u>	<u>390.238</u>

**11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Приход од камате		
Повезана правна лица	147	913
Остала правна лица	167	221
Позитивне курсне разлике	121.021	29.486
Приход по основу валутне клаузуле	5.411	-
	<u>126.746</u>	<u>30.620</u>

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**12. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Расход камате	47.867	41.135
Расход по основу ефеката валутне клаузуле	89.102	3.841
Негативне курсне разлике	44.078	22.444
Остали финансијски расходи	-	-
	<u>181.047</u>	<u>67.420</u>

**13. ОСТАЛИ ПРИХОДИ**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Добици од продаје материјала	-	-
Приходи-накнадно примљен рабат	4.704	7.264
Приход од усклађивања залиха	1.132	-
	<u>5.836</u>	<u>7.264</u>

**14. ОСТАЛИ РАСХОДИ**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Донације	11.845	11.784
Расходи по основу расходовања залиха роба		2.420
Расходи по основу обезвређења и отписа потразивања	2.207	757
Накнадно одобрени рабати	15.381	15.017
Остало	1.462	1
	<u>30.895</u>	<u>29.979</u>

**15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК**

**а) Компоненте пореза на добитак**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Порески расход периода	-	(8.570)
Одложени порески приходи периода	(612)	(335)
	<u>(612)</u>	<u>(8.905)</u>

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)**

**б) Усаглашавање износа пореза на добитак у билансу успеха и производа добити пре опорезивања и прописане пореске стопе**

	<b>У хиљадама динара</b>	
	<b>2008.</b>	<b>2007.</b>
Нето добитак пре опорезивања	206.328	260.460
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	20.633	26.046
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	1.254	1.810
Порески кредити по основу улагања у некретнине, постројења и опрему	(22.499)	(19.001)
Остало		50
	<u>(612)</u>	<u>8.905</u>

**в) Одложене пореске обавезе**

Одложене пореске обавезе исказане на дан 31. децембра 2008. године у износу од 1.094 хиљада динара се односе на привремену разлику по којој се опрема и нематеријална улагања признају у пореском билансу и износа по којима су ова средства исказана у финансијским извештајима.

**16. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА**

	<b>У хиљадама динара</b>			
	<b>Опрема</b>	<b>Инвестиције у току</b>	<b>Укупно</b>	<b>Нематеријална улагања</b>
<b>Набавна вредност</b>				
Стање 01.01.2008.	38.928	-	38.928	278
Наб.у току године		66.918	66.918	364
Пренос са инв.у току	66.918	(66.918)	-	
Продаја				
Расходовање				
<b>Стање 31.12.2008.</b>	<b>105.846</b>	<b>-</b>	<b>105.846</b>	<b>642</b>
<b>Исправка вредности</b>				
Стање 01.01.2008.	3.352		3.352	56
Амортизација	9.193		9.193	96
Отуђење и расх.				
Остало				
<b>Стање 31.12.2008.</b>	<b>12.545</b>		<b>12.545</b>	<b>152</b>
Садашња вредност				
<b>31.12.2008.</b>	<b>93.301</b>	<b>-</b>	<b>93.301</b>	<b>490</b>
<b>01.01.2008.</b>	<b>35.576</b>	<b>-</b>	<b>35.576</b>	<b>222</b>



МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

17. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31.12.2008	31.12.2007
Материјал	392.377	268.777
Резервни делови	34.137	39.953
Недовршена производња	55.097	56.410
Готови производи	231.728	146.458
Роба	2.190	4.454
	<u>715.529</u>	<u>516.052</u>
<i>Дати аванси</i>		
Добављачи у земљи	110	166
Добављачи у иностранству	13.383	16.556
	<u>13.493</u>	<u>16.722</u>
Исправка вредности робе	(1.075)	(2.207)
	<u>727.947</u>	<u>530.567</u>

18. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<b>Потраживања од купаца</b>		
Купци, повезана правна лица	142.771	197.067
Потраживања од консигнационих купаца-повезана правна лица	42.389	47.745
Купци у земљи	194.117	156.024
Потраживања од консигнационих купаца	382	752
Купци у иностранству, повезана правна лица	360.033	-
Потраживања од консигнационих ИНО купаца	4.802	4.697
Купци у иностранству	210.513	535.813
	<u>955.007</u>	<u>942.098</u>
<b>Потраживања за више плаћен порез на добитак</b>	26.630	6.350
<b>Остало</b>	12.384	7.185
	<u>39.014</u>	<u>13.535</u>
Минус: Исправка вредности		
Потраживања од купаца	(1.662)	(307)
Потраживања од ИНО купаца	(1.066)	(214)
	<u>(2.728)</u>	<u>(521)</u>
	<u>991.293</u>	<u>955.112</u>

Потраживања са купцима у иностранству су усаглашена пре састављања финансијских извештаја . Потраживања са свим значајним купцима у земљи су усаглашена. Потраживања са купцима у земљи чији промет чини око 2% укупног промета нису усаглашена. Свим дужницима је достављен списак неплаћених рачуна са стањем на дан 31.10.2008. године.

МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

19. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Текући рачун		
Удинарима	3.834	2.737
Устраној валути	94.992	69.939
Благајна	171	222
Остала новчана средства	490	1.259
	<u>99.487</u>	<u>74.157</u>

20. ПОРЕЗНА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АВР

Потраживања за више плаћен ПДВ-е	3.839	20.353
Активна временска разграниченја	5.753	265
	<u>9.592</u>	<u>20.618</u>

21. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања исказана на дан 31. децембра 2008. године у износу од 40.864 хиљада динара (31. децембра 2007. године: 41.289 хиљада динара) у потпуности се односе на резервисања по основу отпремнина за одлазак у пензију запослених.

Промене на дугорочним резервисањима у току 2008. године су приказане у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Станје 1. јануара	41.289	0
Исплате у току године	(3.376)	(1879)
Резервисања у току године	2.951	43.168
Стање 31. децембра	<u>40.864</u>	<u>41.289</u>

22. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Краткорочни кредит динарски	159.041	186.854
Обавезе за зајмове	660.381	476.266
Позајмица по текућем рачуну	19.417	
	<u>838.839</u>	<u>663.120</u>

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**23. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавеза према добављачима		
Добављачи, повезана правна лица	271.401	193.143
Добављачи у земљи	116.120	120.662
Добављачи ИНО повезана правна лица	715	-
Добављачи у иностранству	70.313	51.493
	<u>458.549</u>	<u>365.298</u>
Примљени аванси	674	440
	<u>459.223</u>	<u>365.738</u>

Пре састављања финансијских извештаја са свим значајним добављачима усаглашена су дуговања. Промет добављача са којима стања нису усаглашена је мањи од 2% укупног промета.

**24. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе за зараде и накнада зарада	19.696	17.656
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада	12.669	11.356
Обавезе према запосленима по основу учешћа у добити	30.597	6.196
Обавезе за камате	11.951	10.786
Остале обавезе према запосленима	849	907
	<u>75.762</u>	<u>46.974</u>
Обавезе по основу ПДВ-а и осталих јавних расхода	7.649	1.527
Одложене пореске обавезе	1.094	482
	<u>84.505</u>	<u>48.983</u>

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**25. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА**

Салда потраживања и обавеза произашла из трансакција обављених са повезаним правним лицима приказана су у наредној табели:

	<b>У хиљадама динара</b>	
	<b>31. децембар</b>	<b>31. децембар</b>
	<b>2008.</b>	<b>2007.</b>
<b>Потраживања</b>		
<i>Потраживања од купаца</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	49	-
-Металац Принт д.о.о, Горњи Милановац	-	-
-Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	42.492	24.693
-Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	483	3.801
-Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	93.645	91.102
-Металац Металургија а.д., Нови Сад	42.389	47.745
-Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	6.027	1.859
-Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	64	17
-Металац Маркет д.о.о., Подгорица	48.597	31.052
-Промо-Метал д.о.о., Загреб	40.033	44.473
-Пролетер Трговине д.о.о., Горњи Милановац	8	70
-Метрот д.о.о., Москва	271.403	
-Метпор д.о.о., Београд	3	
	<u>545.193</u>	<u>244.812</u>
<b>Укупно потраживања</b>	<u>545.193</u>	<u>244.812</u>
<b>Обавезе</b>		
<i>Обавезе према добављачима</i>		
-Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	34.975	42.853
-Металац а.д., Горњи Милановац	230.878	139.975
-Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	-	-
-Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	2.038	2.665
-Металац Металургија а.д., Нови Сад	837	520
-Пролетер Трговине д.о.о., Горњи Милановац	4	-
-Промо Метал д.о.о., Загреб	-	6.491
-Металац Маркет д.о.о., Подгорица	715	639
-Метрот д.о.о., Москва	1.165	-
-Метпор д.о.о., Београд	1.504	-
	<u>272.116</u>	<u>193.143</u>

МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

25. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Обавезе за зајмове</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	660.382	476.266
	<u>660.382</u>	<u>476.266</u>
<i>Обавезе за камате</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	10.961	10.128
	<u>10.961</u>	<u>10.128</u>
<b>Укупно обавезе</b>	<u>943.459</u>	<u>679.537</u>
<b>Обавезе, нето</b>	<u>398.266</u>	<u>434.725</u>

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**25. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)**

Преглед прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним правним лицима приказан је у наредном прегледу:

	<b>31. децембар 2008.</b>	<b>У хиљадама динара 31. децембар 2007.</b>
<b>Приходи</b>		
<i>Приходи од продаје</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	85	2.051
-Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	117.009	68.608
-Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	98	5.216
-Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	900	3.866
-Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	175.913	187.815
-Металац Металургија а.д., Нови Сад	111.059	117.851
-Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	8.164	6.219
-Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	5	67
-Пролетер Трговине д.о.о., Горњи Милановац	-	150
-Металац Маркет д.о.о., Подгорица	68.357	40.732
-Промо-Метал д.о.о., Загреб	39.016	38.594
-Метрот д.о.о., Москва	462.670	-
	<b>983.276</b>	<b>471.169</b>
<i>Приходи од услуга</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	1.224	-
-Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	3.654	2
-Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	3.865	56
-Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	7	45
-Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	811	45
-Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	-	-
-Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	59	-
	<b>9.620</b>	<b>148</b>
<i>Остали приходи</i>		
-Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	701	-
-Металац Металургија а.д., Нови Сад	5	-
-Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	109	-
-Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	74	-
	<b>889</b>	<b>-</b>
<i>Финансијски приходи</i>		
-Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	-	518
-Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	-	395
-Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	147	-
	<b>147</b>	<b>913</b>
<b>Укупно приходи</b>	<b>993.932</b>	<b>472.230</b>

**МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**25. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)**

	<b>31. децембар 2008.</b>	<b>У хиљадама динара 31. децембар 2007.</b>
<b>Расходи</b>		
<i>Набавна вредност продате робе:</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	-	0
-Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	-	1.172
-Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	19	2.242
-Металац Металургија а.д., Нови Сад	-	11.934
	<u>19</u>	<u>15.348</u>
<i>Трошкови набављеног материјала:</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	87.369	69.738
-Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	-	229
-Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	158.213	150.989
-Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	678	2.477
-Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	124	0
-Металац Металургија а.д., Нови Сад	18.923	0
-Пролетер Трговине д.о.о., Горњи Милановац	56	253
-Металац Пролетер д.о.о., Горњи Милановац	4.533	3.799
-Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	11	-
	<u>269.907</u>	<u>227.485</u>
<i>Трошкови услуга:</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	253.474	248.155
-Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	3.125	4.604
-Метпор д.о.о., Београд	8.010	2.119
-Металац Пролетер д.о.о., Горњи Милановац	-	214
-Металац Металургија а.д., Нови Сад	163	3.303
-Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	204	-
-Метрот д.о.о., Москва	6.842	-
-Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	620	-
	<u>272.438</u>	<u>258.395</u>
<i>Нематеријални трошкови:</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	16.586	12.905
-Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	14	16
	<u>16.600</u>	<u>12.921</u>
<i>Финансијски расходи</i>		
Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	-	1.047
Металац а.д., Горњи Милановац	101.685	26.145
	<u>101.685</u>	<u>27.192</u>
<i>Остали расходи:</i>		
-Металац а.д., Горњи Милановац	-	6.313
-Промо-Метал д.о.о., Загреб	-	6.491
-Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	331	-
	<u>331</u>	<u>12.804</u>
<b>Укупно расходи</b>	<u><u>660.980</u></u>	<u><u>554.145</u></u>
<b>Приходи, нето</b>	<u><u>332.952</u></u>	<u><u>(81.915)</u></u>

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА**

**Управљање ризиком капитала**

Циљ управљања капиталом је да Предузеће задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући краткорочне кредите образложене у напомени 20 и 21, осталих обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе као и акумулирани добитак.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Задуженост а)	838.839	663.120
Готовина и готовински еквиваленти	99.487	74.157
Нето задуженост	<u>739.352</u>	<u>588.963</u>
Капитал б)	<u>498.679</u>	<u>497.643</u>
Рацио укупног дуговања према капиталу	<u>1.48</u>	<u>1.18</u>

а) Дуговање се односи на краткорочне кредите и зајмове.

б) Капитал укључује уделе као и акумулирани добитак.

**Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима**

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.



НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА  
(наставак)

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<b>Финансијска средства</b>		
Потраживања од купаца	952.279	942.098
Остала потраживања	12.384	7.185
Дати аванси	13.492	16.722
Готовина и готовински еквиваленти	99.487	74.157
	<b>1.077.642</b>	<b>1.040.162</b>
<b>Финансијске обавезе</b>		
Обавезе према добављачима	459.223	365.738
Остале обавезе и примљени аванси	83.411	48.523
Краткорочни кредити	838.839	663.120
	<b>1.381.473</b>	<b>1.077.381</b>

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, која настају директно из пословања Предузећа, као и краткорочни кредити и зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

**Циљеви управљања финансијским ризицима**

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

**Тржишни ризик**

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курсева страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА  
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

*Девизни ризик*

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, краткорочних кредита и зајмова као и обавеза према добављачима који су деноминовани у иностраној валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у иностраној валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		Обавезе	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR	661.002	679.570	866.136	653.646
USD	35.116	14.173	371	423
GBP	63	59	-	-
	<b>696.181</b>	<b>693.802</b>	<b>866.507</b>	<b>654.069</b>

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR), америчког долара (USD) и енглеске фунте. Следећа табела представља детаљне анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само не намирена потраживања и обавезе исказане у иностраној валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Негативан број из табеле указује на смањење резултата текућег периода у случајевима када Динар девалвира у односу на валуту о којој се ради. У случају када Динар апресира 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR валута	(20.513)	2.592
USD валута	3.474	1.375
GBP валута	6	(6)
Резултат текућег периода	<b>(17.033)</b>	<b>3.961</b>

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста обавеза исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање краткорочних кредита (напомена 22).

МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА  
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

*Ризик од промене каматних стопа*

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<b>Финансијска средства</b>		
<i>Некаматносна</i>		
Потраживања од купаца	952.279	942.098
Остала потраживања	12.384	7.185
Дати аванси	13.492	16.722
Готовина и готовински еквиваленти	99.487	74.157
	<u>1.077.642</u>	<u>1.040.162</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>	-	-
<i>Варијабилна каматна стопа</i>	-	-
	<u><b>1.077.642</b></u>	<u><b>1.040.162</b></u>
<b>Финансијске обавезе</b>		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе према добављачима	459.223	365.738
Остале обавезе и примљени аванси	83.411	48.523
	<u>542.634</u>	<u>414.261</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>	-	-
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Краткорочни кредити	838.839	663.120
	<u>838.839</u>	<u>663.120</u>
	<u><b>1.381.473</b></u>	<u><b>1.077.381</b></u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

*Ризик од промене каматних стопа (наставак)*

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављена под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1% представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама. Да је каматна стопа 1% виша/нижа, а све остале варијабле остану непромењене, Предузеће би претрпело оперативни губитак/остварило добитак за годину која се завршава 31. децембар 2008. године у износу од 8.388 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 6.631 хиљада динара). Оваква ситуација се приписује изложености Предузећа која је заснована на варијабилним каматним стопама које се обрачунавају на краткорочне кредите.

Изложеност Предузећа каматним стопама повећана је у току текућег периода највећим делом због номиналног пораста обавеза по основу краткорочних кредита (напомена 22).

Кредитни ризик

*Управљање потраживањима од купаца*

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца састоје се од великог броја комитентата,

Најзначајнији купци представљени су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Метрот Москва о.о.о.	271.403	343.448
Металац маркет д.о.о.	93.645	91.102
Металац Подгорица д.о.о.	48.473	31.051
Металац бојлер д.о.о.	42.492	24.693
Металац Металургија	42.389	47.854
МТЦ Кипар	41.419	58.993
Промометал Загреб	40.033	44.473
Уником Параћин	31.027	30.610
Остали	341.398	269.874
	<b>952.279</b>	<b>942.098</b>

МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА  
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

*Управљање потраживањима од купаца (наставак)*

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	758.792	-	758.792
Доспела, исправљена потраживања од купаца	2.728	(2.728)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	193.487	-	193.487
	<b>955.007</b>	<b>(2.728)</b>	<b>952.279</b>

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2007. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	706.728	-	706.728
Доспела, исправљена потраживања од купаца	521	(521)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	235.370	-	235.370
	<b>942.619</b>	<b>(521)</b>	<b>942.098</b>

*Недоспела потраживања од купаца*

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2008. године у износу од 758.792 хиљаду динара (31. децембар 2007. године: 706.728 хиљада динара) највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје производа. Ова потраживања доспевају углавном у року од 180 дана након датума фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања. Просечно време наплате потраживања у 2008. години износи 159 дана (2007. године: 149 дана).

*Доспела, исправљена потраживања од купаца*

Предузеће је у претходним периодима обезвредило потраживања од купаца за доспела потраживања у износу од 2.728 хиљада динара (2007. године: 521 хиљада динара), за која је Предузеће утврдило да је дошло до промене у кредитној способности комитената и да потраживања у наведеним износима неће бити наплаћена.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. **ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА**  
(наставак)

**Кредитни ризик (наставак)**

*Управљање потраживањима од купаца (наставак)*

*Доспела, неисправљена потраживања од купаца*

Предузеће није обезвредило доспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2008. године у износу од 193.487 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 235.370 хиљада динара) обзиром да није утврђена промена у кредитној способности комитената, као и да се та потраживања углавном односе на потраживања од повезаних правних лица, те да руководство Предузећа сматра да ће укупна садашња вредност ових потраживања бити наплаћена.

Старосна структура доспелих, неисправљених потраживања представљена је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Мање од 30 дана	113.582	1.04.158
31 - 90 дана	44.530	60.816
91 - 180 дана	18.762	44.410
181 - 365 дана	13.948	24.594
Преко 365 дана	2.665	1.392
	<b>193.487</b>	<b>235.370</b>

*Управљање обавезама према добављачима*

Обавезе према добављачима на дан 31. децембар 2008. године исказане су у износу од 459.223 хиљаде динара (31. децембра 2007. године: 365.738 хиљаде динара) при чему се највећи део, у износу од 265.853 хиљада динара (2007: 182.827 хиљада динара) односи на обавезе према повезаним лицима. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у току 2008. године износи 98 дана (у току 2007. године 99 дана).

**Ризик ликвидности**

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Предузећа који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Предузећа као и управљањем ликвидношћу. Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА  
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

*Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика*

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтваним токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити у могућности да потраживања наплати.

*Доспећа финансијских средстава*

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.				
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година Укупно
Некаматносна	490.231	371.853	215.558		1.077.642
Фиксна каматна стопа	-	-	-		-
Варијабилна каматна стопа	-	-	-		-
	<b>490.231</b>	<b>371.853</b>	<b>215.558</b>		<b>1.077.642</b>

	У хиљадама динара 31. децембар 2007.				
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година Укупно
Некаматносна	494.676	322.257	223.229		1.040.162
Фиксна каматна стопа	-	-	-		-
Варијабилна каматна стопа	-	-	-		-
	<b>494.676</b>	<b>322.257</b>	<b>223.229</b>		<b>1.040.162</b>

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Предузећа. Приказани износи засновани су на недисконтваним токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири.

МЕТАЛАЦ ПОСУЂЕ Д.О.О., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Доспећа финансијских обавеза

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	499.553	42.728	353	-	-	542.634
Фиксна каматна стопа	-	-	-	-	-	-
Варијабилна каматна стопа зајам	-	96.467	228.118	514.254	-	838.839
Варијабилна каматна стопа камата	-	13.002	31.604	59.189	-	103.795
	<b>499.553</b>	<b>152.197</b>	<b>260.075</b>	<b>573.443</b>		<b>1.485.268</b>

	У хиљадама динара 31. децембар 2007.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	349.091	65.170	-	-	-	414.261
Фиксна каматна стопа	-	-	-	-	-	-
Варијабилна каматна стопа зајам	-	-	663.120	-	-	663.120
Варијабилна каматна стопа камата	-	3.073	31.170	-	-	34.243
	<b>349.091</b>	<b>68.743</b>	<b>694.290</b>			<b>1.111.624</b>

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембар 2008. године и 31. децембра 2007. године.

	31. децембар 2008.		У хиљадама динара 31. децембар 2007.	
	Књиговодствен а вредност	Фер вредност	Књиговодствен а вредност	Фер вредност
<b>Финансијска средства</b>				
Потраживања од купаца	952.279	952.279	942.098	942.098
Остала потраживања	12.384	12.384	7.185	7.185
Дати аванси	13.492	13.492	16.722	16.722
Готовина и готовински еквиваленти	99.487	99.487	74.157	74.157
	<b>1.077.642</b>	<b>1.077.642</b>	<b>1.040.162</b>	<b>1.040.162</b>
<b>Финансијске обавезе</b>				
Обавезе према добављачима	459.223	459.223	365.738	365.738
Остале обавезе и примљени аванси	83.411	83.411	48.523	48.523
Краткорочни кредити	838.839	838.839	663.120	663.120
	<b>1.381.473</b>	<b>1.381.473</b>	<b>1.077.381</b>	<b>1.077.381</b>



**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

**31. децембар 2008. године**

**26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА  
(наставак)**

**Фер вредност финансијских инструмената (наставак)**

*Претпоставке за процену тренутне фер вредности финансијских инструмената*

Обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације које би се могле користити за потребе обелодањивања фер вредности финансијских средстава и обавеза, коришћен је метод дисконтовања новчаних токова. При коришћењу ове методе вредновања, користе се каматне стопе за финансијске инструменте са сличним карактеристикама, са циљем да се добије релевантна процена тржишне вредности финансијских инструмената на дан биланса.

**27. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ**

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

**28. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ**

Средњи курсеве за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<b>31. децембар 2008.</b>	<b>31. децембар 2007.</b>
USD	62.9000	53.7267
EUR	88.6010	79.2362
GBP	90.8635	107.308

**У горњем Милановцу  
25.02.2009. године**

**Лице одговорно за  
састављање биланса**

**Росанда Петровић**

**Законски заступник**

**Александар Марковић**